

Kangasniemen kunta

Esiopetuksen opetussuunnitelma

Muutosmääräys OPH-466-2026/ Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttaminen

Paikalliset tarkennukset

5.1.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Kangasniemellä rehtoreiden vastuulla on suunnitella oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt luontevaksi osaksi koulun toimintakulttuuria yhdessä koulun henkilöstön kanssa. Opetusryhmiä muodostettaessa rehtoreiden vastuulla on huolehtia, että

- tieto kouluilla tarvittavista resursseista on heidän esihenkilöllään.
- opettajilla on riittävät resurssit opetussuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen.
- opettajat pystyvät huomioimaan oppilaiden tarpeet riittävän hyvin.
- oppilaita varten on riittävä erityisopettajien ja koulunkäynninohjaajien tarjoama tuki.

Kangasniemellä koulujen lukuvuosisuunnitelmat laaditaan jokaisen kouluyksikön osalta Wilmaan. Suunnitelmaan kirjataan koulun tarjoamat tukitoimet ja niiden resursointi. Keväällä suoritetaan lukuvuosisuunnitelman arviointi, jossa todetaan, miten lukuvuoden tavoitteet ovat toteutuneet. Lukuvuoteen varataan yhteissuunnittelu-aikaa oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden suunnitteluun ja erityisopettajan kanssa tehtävään konsultaatioon.

5.1.2 Tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Kangasniemellä lasten siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen huolehditaan siirtymävaiheen tiedonsiirrosta seuraavasti:

- Esiluokanopettajat käyvät tutustumassa tuleviin oppilaisiin varhaiskasvatusryhmissä.
- Varhaiskasvatuksen oppilaat käyvät vierailulla tulevassa esikoulussa.
- Esiopetukseen tulevien oppilaiden osalta järjestetään tiedonsiirtopalaverit varhaiskasvatuksen opettajien sekä esiluokanopettajien ja erityisopettajan kesken.
- Esiopetukseen tuleville oppilaille järjestetään tutustumispäivä tulevassa esiopetusryhmässä.

- Esiopetukseen tuleville oppilaille ja heidän huoltajilleen järjestetään erillinen vanhempainilta.
- Kyläkouluilla varhaiskasvatus ja koulu toimivat samoissa tiloissa, joten lasten siirtyminen koulun puolelle tapahtuu luontaisesti. Tarvittaessa järjestetään erilliset tiedonsiirtopalaverit yhdessä alaluokan opettajan, erityisopettajan, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja huoltajien kanssa. Lisäksi oppilaille järjestetään tutustumispäivä koulun puolella.

Lasten siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen huolehditaan siirtymävaiheen tiedonsiirrosta Kalliolan koulussa seuraavasti:

- 1. luokalle tulevien oppilaiden osalta järjestetään tiedonsiirtopalaverit esiluokanopettajien, luokanopettajien sekä erityisopettajan kesken.
- Rehtori suunnittelee tulevien 1. luokkien luokkajaot yhteistyössä opettajien ja erityisopettajan kanssa oppilaiden oppimisen tuen tarpeet huomioiden.
- 1. luokalle tuleville oppilaille järjestetään tutustumispäivä.
- 1. luokan oppilaiden huoltajille järjestetään vanhempainilta.

Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään Kalliolan koululla, sekä Koittilan ja Vuojalahden kouluilla, ja toiminnan järjestämisestä vastaa varhaiskasvatus. Yksiköissä huolehditaan, että tuen piirissä olevien lasten tarvitsema tuki huomioidaan myös esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

5.2 Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ovat kiinteä osa esiopetuksen arkea. Tavoitteena on vahvistaa lapsen kouluvalmiuksia. Esiluokanopettajat suunnittelevat ja toteuttavat opetusta ryhmän tarpeiden mukaan yhteistyössä erityisopettajan kanssa.

Esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhuollon keskinäinen yhteistyö on välttämätöntä opetuksen laadun ja esiopetusyhteisön hyvinvoinnin kannalta. Kuraattori voi osallistua esiopetusryhmän toimintaan pitämällä pyydettäessä ja ryhmän tarpeiden mukaan esimerkiksi kaveri-, tunne- ja turvataitoja käsitteleviä sisältöjä. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä esiopetuksen henkilöstön kanssa.

Opiskeluhoito on mukana vähintään konsultoiden, kun suunnitellaan lapsikohtaisia tukitoimia. Ryhmäkohtaisen tuen suunnitteluun ja toteuttamiseen opiskeluhoollon ammattilaiset osallistuvat tarpeen mukaan. Lisäksi huoltajat voivat olla tarvittaessa suoraan yhteydessä opiskeluhoollon ammattilaisiin. Kuraattori on hyvä pyytää mukaan tiedonsiirtopalaveriin erityisesti silloin, kun lapsi on kuraattoripalveluiden asiakkuudessa.

5.3 Lapsikohtaiset tukitoimet ja niiden järjestäminen

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Ryhmäkohtaisten tukitoimien riittävyyden arviointiin osallistuvat esiluokanopettaja ja erityisopettaja. Tukitoimilla pyritään vahvistamaan lapsen kouluvalmiuksia. Tarvittaessa konsultoidaan moniammatillisia yhteistyötahoja, kuten toimintaterapeuttia tai koulupsykologia.

Jos lapselle annettu ryhmäkohtainen tuki ei ole ollut riittävä, aloitetaan lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointi. Arvioinnin pohjalta tehdään lapsikohtaista tuen toteuttamista koskeva suunnitelma. Suunnitelman laativat esiluokanopettaja (-t) ja erityisopettaja.

5.3.1 Lapsikohtainen tuen tarpeen arviointi

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnissa on suositeltavaa konsultoida tai kutsua mukaan opiskeluhuollon ammattilaisia huoltajan suostumuksella. Lapsikohtaisia tukitoimia suunnitellaan monialaisessa yhteistyössä. Esiopetuksen henkilöstön on tehtävä monialaista yhteistyötä opiskeluhuollon kanssa erityisesti silloin, kun lapsikohtaiset tukitoimet eivät tue lasta ja hänen kokonaistilannettaan riittävästi tai haastava tilanne on riski lapsen fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle tai sosiaaliselle hyvinvoinnille.

Aloitteen lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnista voivat tehdä myös opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaiset (kuraattori, psykologi tai terveydenhoitaja), ja he voivat olla mukana arvioimassa tukitoimien tarvetta.

Tiedonsiirtoon voidaan pyytää mukaan ketä tahansa opiskeluhuollon ammattilaista. Erityisesti tilanteessa, jossa on tarve suunnitella lapsikohtaisia tukitoimia moniammatillisesti ja monialaisesti – esimerkiksi siirryttäessä esiopetuksesta perusopetukseen – opiskeluhuollon ammattilaiset pyydetään mukaan. Yhteistyöllä turvataan lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin jatkumoa.

Moniammatillista ja monialaista yhteistyötä tehdään aina ensisijaisesti perheen sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisten opiskeluhuoltopalveluiden ammattilaisten kanssa (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja).

5.3.3 Tukea koskeva päätös

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Kirjallisen hallintopäätöksen lapselle annettavista lapsikohtaisista tukitoimista tekee erityisopettajan esityksestä rehtori.

5.4 Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen liittyvä yhteistyö

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhuollon keskinäinen yhteistyö on välttämätöntä opetuksen laadun ja esiopetusyhteisön hyvinvoinnin kannalta. Kuraattori voi osallistua esiopetusryhmän toimintaan pitämällä pyydettäessä ja ryhmän tarpeiden mukaan esimerkiksi kaveri-, tunne- ja turvataitoja käsitteleviä sisältöjä. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä esiopetuksen henkilöstön kanssa.

Opiskeluhuolto on mukana vähintään konsultoiden, kun suunnitellaan lapsikohtaisia tukitoimia. Ryhmäkohtaisen tuen suunnitteluun ja toteuttamiseen opiskeluhuollon ammattilaiset osallistuvat tarpeen mukaan. Lisäksi huoltajat voivat olla tarvittaessa suoraan yhteydessä opiskeluhuollon ammattilaisiin. Kuraattori on hyvä pyytää mukaan tiedonsiirtopalaveriin erityisesti silloin, kun lapsi on kuraattoripalveluiden asiakkuudessa.

5.4.1 Huoltajan ja lapsen kanssa tehtävä yhteistyö

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Lapsen tuen tarpeesta keskustellaan huoltajan kanssa. Lapsen tuen järjestämisestä tiedotetaan huoltajia säännöllisesti.

5.4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaisten sekä muiden monialaisen yhteistyön tahojen kanssa tehtävän yhteistyön ja kehittämisen periaatteet on kuvattu opetussuunnitelman liitteessä "Esi- ja perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelma" (Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 16.6.2023 § 78).

Yhteistyötä kuraattorin kanssa voidaan hyödyntää esimerkiksi sosiaalisten taitojen ja tunnetaitojen tukena, psykologi voi olla tukena erityisesti suunniteltaessa tukea oppimiseen, tarkkaavuuteen ja toiminnanohjaukseen. Kuraattoria ja psykologia on suositeltavaa konsultoida tilanteissa, joissa lapsen psyykkiseen hyvinvointiin liittyy huolenaiheita. Kuraattorin ja psykologin työmuotoja on kuvattu tarkemmin esi- ja perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelmassa.

5.5 Esiopetuksen poikkeava järjestäminen lapsen tuen tarpeesta tai terveydentilasta johtuvasta syystä

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Lapsen esiopetuksen poikkeavaan järjestämiseen ja päätöksentekoon liittyvät käytännöt ja vastuut

Lapsen esiopetuksen poikkeavaa järjestämistä arvioidaan yhteistyössä huoltajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön, esiopetuksen henkilöstön, erityisopettajan sekä tarvittaessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa. Arvioinnissa huomioidaan lapsen kokonaistilanne, oppimisen edellytykset, toimintakyky, tuen tarve ja lapsen etu.

Poikkeavista opetusjärjestelyistä päätetään tapauskohtaisesti pedagogisen ja tarvittaessa lääketieteellisen tai psykologisen selvityksen perusteella. Päätöksenteossa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja kunnan hallintosääntöä. Hallintopäätöksen lapsen esiopetuksen poikkeavasta järjestämisestä tekee alakoulujen rehtori.

Esiopetuksen järjestämistä suunniteltaessa huolehditaan siitä, että lapsen oppimisen polku muodostaa eheän jatkumon varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja edelleen perusopetukseen. Tarvittavat tukitoimet, oppimisympäristöön liittyvät ratkaisut sekä mahdolliset avustaja- ja tulkintemispalvelut suunnitellaan yhteistyössä huoltajien ja eri asiantuntijoiden kanssa.

5.5.1 Varhennettu oppivelvollisuus

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Varhennetun oppivelvollisuuden päätöksentekoon ja toteuttamiseen liittyvät yhteistyökäytännöt ja vastuut

Varhennetun oppivelvollisuuden tarpeen arviointi käynnistyy yhteistyössä huoltajien, varhaiskasvatuksen henkilöstön, erityisopettajan sekä tarvittaessa terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa. Arvioinnissa hyödynnetään mahdollisia psykologisia, lääketieteellisiä tai muita asiantuntijalausuntoja.

Varhennetusta oppivelvollisuudesta tehdään hallintopäätös ennen perusopetuksen alkamista. Päätöksen valmistelusta vastaa varhaiskasvatuksen johtaja yhteistyössä esiopetuksen ja perusopetuksen asiantuntijoiden kanssa. Hallintopäätöksen varhennetusta oppivelvollisuudesta tekee sivistys- ja hyvinvointijohtaja.

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen esiopetuksen järjestämisessä huomioidaan lapsen yksilölliset vahvuudet, oppimisvalmiudet ja tuen tarpeet. Esiopetus voidaan järjestää tarkoituksenmukaisessa ryhmässä lapsen edun mukaisesti.

Lapsen siirtymää esiopetuksesta perusopetukseen suunnitellaan moniammatillisesti yhdessä huoltajien kanssa. Tavoitteena on turvata lapselle oikea-aikainen ja riittävä tuki sekä eheä oppimisen jatkumo.

5.5.2 Sairaalaopetus ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Erityisopettaja yhdessä esiluokanopettajan kanssa huolehtii tiedonsiirrosta sairaalakouluun siten, että siellä on tieto oppilaan tilanteesta ja oppimisen tarpeista. Sairalakoulu koordinoi yhteydenpidon kouluun sairaalaopetusjakson aikana ja oppilaan palatessa takaisin omaan

kouluun. Oppilaan koulu ja sairaalakoulu sopivat yhteistyössä konsultatiivisesta sairaalaopetuspalvelusta tapauskohtaisesti.

5.5.4 Lapsen esiopetuksen järjestäminen poikkeavasti terveydentilasta johtuvasta syystä

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Kangasniemellä kirjallisen hallintopäätöksen esiopetuksen järjestämisestä poikkeavasti terveydentilasta johtuvasta syystä tekee rehtori.

5.5.5 Perusopetuksen aloituksen myöhentäminen

Kangasniemen paikallinen tarkennus

Perusopetuksen aloittamiseen vuotta säädettyä myöhemmin kuuluva yhteistyö, käytännöt ja vastuut

Perusopetuksen aloittamista vuotta säädettyä myöhemmin arvioidaan yhteistyössä huoltajien, esiopetuksen henkilöstön, erityisopettajan sekä tarvittaessa psykologin, lääkärin ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Arvioinnissa huomioidaan lapsen kokonaiskehitys, oppimisvalmiudet, toimintakyky, sosioemotionaalinen kehitys sekä lapsen etu.

Perusopetuksen myöhempää aloittamista koskeva päätös valmistellaan moniammatillisesti asiantuntijalausuntojen ja pedagogisen arvion pohjalta. Päätöksenteossa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja kunnan hallintosääntöä. Hallinnollisen päätöksen perusopetuksen aloittamisesta vuotta säädettyä myöhemmin tekee sivistys- ja hyvinvointijohtaja.

Huoltajille annetaan riittävästi tietoa päätöksen perusteista, vaikutuksista ja mahdollisista tukijärjestelyistä. Päätös tehdään yhteistyössä huoltajien kanssa lapsen oppimisen ja kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisimman ratkaisun löytämiseksi.

Mikäli perusopetuksen aloitusta siirretään vuodella, suunnitellaan lapsen esiopetusvuoden toteutus, tarvittavat tukitoimet ja siirtymä perusopetukseen yhteistyössä huoltajien ja eri asiantuntijoiden kanssa. Tavoitteena on turvata lapselle eheä ja yksilölliset tarpeet huomioiva oppimisen polku.